

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 2.3.2006
KOM(2006) 80 v konečném znění

2006/0026 (CNS)

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY

**o uzavření Protokolu o ochraně půdy, Protokolu o energii a Protokolu o cestovním
ruchu k Alpské úmluvě jménem Evropského společenství**

(předložený Komisí)

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI

Četné obtíže v oblasti životního prostředí jsou přeshraniční povahy a lze je účinně řešit pouze pomocí mezinárodní spolupráce. Z toho důvodu článek 174 Smlouvy o ES stanoví, že jedním z klíčových cílů politiky Evropského společenství (ES) v oblasti životního prostředí je podpora opatření na mezinárodní úrovni, čelících regionálním problémům životního prostředí.

Komise podporuje cíl vysokého stupně ochrany životního prostředí, k jehož dosažení je zapotřebí brát ohled na různorodost situací v různých oblastech. Alpská oblast je ekologicky velice citlivá. Proto jí ES musí věnovat větší pozornost a její obtíže vhodným postupem řešit. Prioritní oblastí šestého akčního programu pro životní prostředí¹ – změna klimatu, příroda a biologická rozmanitost, zdraví a kvalita života, stejně jako přírodní zdroje a odpad – lze v horských oblastech podporovat a posilovat pomocí mezinárodních dohod.

Úmluvu o ochraně Alp, Alpskou úmluvu, podepsalo Evropské společenství v Salcburku dne 7. listopadu 1991 a rozhodnutím Rady 96/191/ES ze dne 26. února 1996² Společenství úmluvu ratifikovalo, a tak konečně vstoupila v platnost dne 4. dubna 1998. Dalšími smluvními stranami jsou Rakousko, Francie, Německo, Itálie, Lichtenštejnsko, Monako, Slovinsko a Švýcarsko.

Důvody rozhodnutí Rady stále platí. Jsou následující:

- 1) *uzavření úmluvy tvoří součást zapojení Společenství do mezinárodních činností na ochranu životního prostředí doporučených v (...) pátém akčním programu (1992) Evropských společenství o životním prostředí a*
- 2) *ochrana Alp představuje velkou výzvu pro všechny členské státy vzhledem k přeshraniční povaze hospodářských, sociálních a ekologických problémů alpské oblasti.*

Podle čl. 2 odst. 2 a 3 Alpské úmluvy jsou konkrétní opatření zaměřená na dosažení daných cílů uvedena v různých protokolech. Ratifikováním Alpské úmluvy se ES zavázalo k plnění závazků této úmluvy. Ratifikace protokolů zapadá do rámce politiky Evropského společenství v oblasti životního prostředí; především čl. 174 odst. 4 Smlouvy o ES výslovně stanoví mezinárodní spolupráci v oblasti životního prostředí. Jsou rovněž v souladu s šestým akčním programem pro životní prostředí. Alpská úmluva a protokoly, které ji doplňují, utvářejí rámec pro udržitelný rozvoj založený na zásadách subsidiarity, prevence a spolupráce a na zásadě „znečišťovatel platí“. Těmito zásadami se ve své politice ES řídí.

Úmluva je jasně pokryta rámcem politiky ES v oblasti životního prostředí stanoveným článkem 174 Smlouvy o ES. Protokoly lze považovat za opatření umožňující funkčnost úmluvy. Třebaže každý z protokolů představuje mezinárodní dohodu, všechny jsou odvozeny od Alpské úmluvy. Všechny se zaměřují hlavně na ekologické aspekty. Je tudíž správné, aby se k nim přistupovalo z hlediska ochrany životního prostředí a aby měly, jakkoli se zabývají specifickými cíli, společný právní základ, jmenovitě článek 174nn Smlouvy o ES.

¹ Úř. věst. L 242, 10.9.2002, s. 1nn.

² Úř. věst. L 61, 12.3.1996, s. 31nn.

Všechny protokoly byly podepsány všemi členskými státy Alpské úmluvy. Rakousko, Německo, Francie, Slovinsko a Lichtenštejnsko protokoly ratifikovaly a protokoly pro ně vstoupily v platnost. Itálie a Švýcarsko v současné době o ratifikaci protokolů usilují.

2. SPOLEČENSTVÍ A PROTOKOLY

Evropské společenství nedávno podepsalo protokoly o ochraně půdy, energii a cestovním ruchu³. Po podpisu by Evropské společenství tyto tři protokoly mělo v současné době ratifikovat. Evropská komise už přijala návrh na podpis Protokolu o dopravě, který musí podepsat Rada. Evropské společenství už podepsalo Protokoly o prostorovém plánování a udržitelném rozvoji, o horském zemědělství a o ochraně přírody. Podpisy Protokolů o horských lesích a o urovnání sporů budou zvažovány později.

a) Protokol o ochraně půdy

Tento protokol Alpské úmluvy předkládá řadu přesvědčivých údajů o ochraně půdy, které jsou v souladu s úvahami Komise o strategii ochrany půdy⁴ a usnesením Evropského parlamentu⁵ o ní. Jako jeden z hlavních cílů uvádí protokol v článku 1 zabezpečení multifunkční úlohy půdy vycházející z myšlenky udržitelného rozvoje. Proto musí být zajištěna udržitelná produktivita půdy v její přirozené funkci (jako základ života a životní prostor pro lidi, zvířata a rostliny, jako významný prvek přírody a krajiny, jako součást ekosystému a jako genetická zásobárna), jako zdroj přírodní a kulturní historie a jako záruka jejího využívání v zemědělství a lesním hospodářství, v urbanistice a cestovním ruchu, i dalšího ekonomického využívání, pro dopravu a infrastrukturu a jako ložisko přírodních zdrojů.

Protokol by mohl pomoci při provádění vhodných opatření na vnitrostátní i regionální úrovni, protože jakýkoliv přístup k ochraně půdy musí brát v úvahu značnou rozmanitost regionálních a místních podmínek v alpské oblasti. Ratifikace protokolu by představovala konkrétní opatření na posílení strategie Komise, neboť podle závěrů Rady o integrované ochraně půdy⁶ lze očekávat pokrok. Řadu prvků protokolu lze skutečně zahrnout do politiky Společenství v oblasti ochrany půdy, například požadavky na monitorování půdy, identifikaci rizikových zón eroze, záplav a sesuvů půdy, inventarizaci zamořených ploch a zřízení harmonizovaných databází.

Komise však navrhuje vypracovat prohlášení ohledně čl. 12 odst. 3 Protokolu o ochraně půdy týkající se použití kalů z čistíren odpadních vod, které by se mělo vykládat ve smyslu směrnice Rady o ochraně životního prostředí a zejména půdy při používání kalů z čistíren odpadních vod v zemědělství (86/278/EHS)⁷. Komise je toho názoru, že kal z čistíren odpadních vod může být cennou zemědělskou surovinou a v zemědělství jej lze používat, je-li využíván správně. Kal z čistíren odpadních vod lze používat v případech, kdy je to prospěšné pro půdu nebo pro výživu zemědělských plodin a rostlin. Jeho použití nesmí zhoršit kvalitu půdy a zemědělských produktů, jak je uvedeno v 7. bodě odůvodnění uvedené směrnice, a nesmí rovněž mít škodlivé účinky na člověka (přímé nebo nepřímé vlivy na lidské zdraví), zvířata, rostliny a životní prostředí, jak je

³ Úř. věst. L 337, 22.12.2005, s. 27n.

⁴ KOM(2002) 179 „K tematické strategii pro ochranu půdy“.

⁵ Úř. věst. C 87 E, 7.4.2004, s. 395nn.

⁶ Rada „Životní prostředí“ dne 25. června 2002.

⁷ Úř. věst. L 181, 4.7.1986, s. 6nn.

uvedeno v 5. bodě odůvodnění a článku 1 uvedené směrnice. Malé nebezpečí představuje zejména kal z malých městských čistíren odpadních vod v regionu.

Další navrhované prohlášení se týká čl. 17 odst. 2 Protokolu o ochraně půdy. Ustanovení tohoto článku by se mělo vykládat tak, aby bylo zajištěno, že budou vypracovány a provedeny plány nakládání s odpady spočívající v předběžné úpravě, zpracování a likvidaci odpadů a zbytkových látek, aby se vyloučilo zamoření půdy a zajistila slučitelnost nejen se životním prostředím, ale i se zdravím člověka.

Co se týče čl. 19 odst. 2 a čl. 21 odst. 2, prohlášení navrhuje, aby byl společný pozorovací systém případně slučitelný s globálním systémem systémů pozorování Země (GEOSS) a byla v něm zohledněna databáze, kterou vytvořily členské státy v souladu s právními předpisy Evropského společenství o pozorování, sběru dat a metadatech. Systémy pozorování Země sestávají z měření vzduchu, vody a země, která se provádějí na zemi, ze vzduchu nebo z vesmíru. V minulosti se na tyto prvky hledělo izolovaně, ale současná snaha je pohlížet na ně společně a studovat jejich vzájemná působení. Na GEOSS se pohlíží jako na distribuovaný systém systémů vycházející ze současných snah o spolupráci mezi pozorovacími a zpracovatelskými systémy, které pracují v rámci vlastních pravomocí a které společně tvoří systém dodávající včasné, použitelné a přesné údaje, informace, produkty a služby všem legitimním uživatelům po celém světě.

b) Protokol o energii

Šestý akční program pro životní prostředí⁸ stanoví závazek Evropského společenství bojovat proti změnám klimatu a usilovat o udržitelné řízení a využívání přírodních zdrojů. Je nutné učinit zvláštní opatření ke zvýšení účinnosti využívání energie, k podpoře využívání obnovitelné energie a zaručení integrace aspektů změn klimatu do dalších politik.

Smluvní strany Protokolu o energii se dohodly, že učiní vhodná opatření v oblasti úspor energie, výroby, dopravy, dodávek a využití energie, jejichž cílem bude vytvářet lepší podmínky pro udržitelný rozvoj.

Ustanovení protokolu jsou v souladu s politikou Společenství⁹ a ratifikace protokolu by rovněž posílila přeshraniční spolupráci se Švýcarskem, Lichtenštejnskem a Monakem. To by pomohlo zajistit, že cíle Evropského společenství budou sdílet i další partneři v oblasti a že takové iniciativy pokryjí celou alpskou ekologickou oblast. Evropské společenství se zavázalo k provádění řady politik v oblasti životního prostředí, které by také mohly a měly na regionální úrovni podporovat příslušné (mezi)vládní subjekty, jako je Alpská úmluva.

Rámcová úmluva Organizace spojených národů o změně klimatu (UNFCCC) a Kjótský protokol požadují, aby zúčastněné strany vypracovaly, prováděly, zveřejnily a pravidelně aktualizovaly vnitrostátní a regionální programy, které obsahují opatření na zmírnění změny klimatu vztahující se k antropogenním emisím ze zdrojů a snižování množství všech skleníkových plynů, které

⁸ Úř. věst. L 242, 10.9.2002, s. 1nn.

⁹ KOM(1997) 599 v konečném znění „Bílá kniha o strategii a akčním plánu Společenství“; KOM(2002) 321 v konečném znění, závěrečný dokument k zelené knize s názvem „K evropské strategii bezpečnosti zásobování energií“; Úř. věst. L 283, 27.10.2001, s. 33nn, směrnice 2001/77/ES o podpoře elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů energie na vnitřním trhu s elektřinou; Úř. věst. L 1, 4.1.2003, s. 65nn, směrnice 2002/91/ES o energetické náročnosti budov; Úř. věst. L 176, 15.7.2003, s. 29nn, rozhodnutí č. 1230/2003/ES, kterým se přijímá víceletý program činnosti v oblasti energie: „Inteligentní energie – Evropa“ (2003–2006).

nespadají pod Montrealský protokol. Smluvní strany musí učinit opatření umožňující přiměřenou adaptaci na změny klimatu. ES a členské státy, Švýcarsko, Lichtenštejnsko a Monako jsou smluvní strany UNFCCC a Kjótského protokolu. Protokoly Alpské úmluvy, zejména Protokol o energii, se zabývají nutností zmírnit nevyhnutelné změny klimatu a přizpůsobit se jim.

Komise však navrhuje předložit výhradu ohledně článku 9 Protokolu o energii, která se týká problematiky jaderné energie. Co se týče Evropského společenství, až dosud se těmito požadavky zabývala Smlouva o založení Evropského společenství pro atomovou energii (EURATOM). Rozhodnutí, jímž byla Alpská úmluva ratifikována, nevycházelo ze smlouvy EURATOM, ale výhradně ze Smlouvy o ES. Rozhodnutí o zmocnění k ratifikaci protokolu bude mít týž právní základ. V důsledku toho nebude Evropské společenství vázáno článkem 9 Protokolu o energii, až pro ně tento protokol vstoupí v platnost.

c) **Protokol o cestovním ruchu**

Cestovní ruch představuje ve větší části Alp ekonomicky velmi důležité odvětví. Úzce souvisí s dopady, kterými působí na životní prostředí a místní společnost, a je na nich závislý. Cestovnímu ruchu se zde věnují především lidé přicházející z jiných oblastí; jejich hlavním přínosem je udržování životaschopnosti ekonomiky, a tudíž i stalých obyvatel. Tento horský region je však unikátní a ekologicky velmi citlivou oblastí, a rovnováha mezi ekonomickými zájmy, potřebami místních obyvatel a ochranou životního prostředí je zde proto pro zachování udržitelného rozvoje mimořádně důležitá.

Obecným cílem Protokolu o cestovním ruchu je podpora trvale udržitelného cestovního ruchu, jehož je nutno dosáhnout a řídit ho zejména s ohledem na jeho dopady na životní prostředí. Za tím účelem stanoví konkrétní opatření a doporučení, která je možno použít jako nástroje k posilování ekologické stránky inovace a výzkumu, sledování a vzdělávání, nástrojů řízení a strategií, plánování a schvalovacích postupů souvisejících s cestovním ruchem, a zejména jeho kvalitativním rozvojem.

Nedávno přijatý pracovní dokument „Opatření Společenství týkající se cestovního ruchu“¹⁰ jasně ukazuje široký záběr politik EU a právních předpisů Společenství, které se přímo nebo nepřímo zabývají problematikou evropského a mezinárodního cestovního ruchu.

Svým sdělením o „základních ukazatelích pro udržitelnost evropského cestovního ruchu“¹¹ Komise spěje k zahájení realizace Agendy 21 pro udržitelný rozvoj cestovního ruchu, aby se tak soustavně mohla zabývat problémy za aktivního přispění všech zúčastněných stran, od evropské až po místní úroveň. Uznává také, že v určitých zeměpisných oblastech, jako jsou Alpy, je nutné se zabývat dalšími konkrétními problémy.

Cestovní ruch se stává stále více globálním fenoménem, ale zároveň zůstává oblastí v primárně místní a regionální pravomoci. Alpská úmluva a její Protokol o cestovním ruchu, spolu s ostatními protokoly, které mohou na odvětví cestovního ruchu působit, představuje rámcový nástroj, kterým lze podněcovat a koordinovat úsilí zúčastněných stran na regionální a místní úrovni tak, aby se udržitelnost stala hlavní hnací silou zlepšení kvality cestovního ruchu, který nabízí alpská oblast.

¹⁰ SEK(2004) 24.

¹¹ KOM(2003) 716.

Ratifikace protokolu by znamenala silný politický signál pro alpskou oblast a horské oblasti vůbec a představovala by konkrétní krok v návaznosti na Světový summit o udržitelném rozvoji, Mezinárodní rok cestovního ruchu šetrného k životnímu prostředí 2002 a prosazování programu Agenda 21 pro udržitelnost evropského cestovního ruchu.

3. ZÁVĚRY

Alpská úmluva¹² a její protokoly představují nástroje umožňující Evropskému společenství posílit ochranu životního prostředí v rozsáhlé, velmi citlivé přeshraniční oblasti. Evropské společenství usiluje o naplnění cílů úmluvy a protokolů. Podepsání protokolů¹³ bylo jasným signálem tohoto úsilí. Ratifikace těchto protokolů Evropským společenstvím by podtrhla jeho snahy o podporu udržitelného rozvoje v této významné horské oblasti.

¹² Úř. věst. L 61, 12.3.1996, s. 31nn.

¹³ Úř. věst. L 337, 22.12.2005, s. 27nn.

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY

o uzavření Protokolu o ochraně půdy, Protokolu o energii a Protokolu o cestovním ruchu k Alpské úmluvě jménem Evropského společenství

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na čl. 175 odst. 1 a na čl. 300 odst. 2 první pododstavec první větu a na čl. 300 odst. 3 první pododstavec této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise¹⁴,

s ohledem na stanovisko Evropského parlamentu¹⁵,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Úmluva o ochraně Alp (Alpská úmluva) byla jménem Evropského společenství uzavřena rozhodnutím Rady 96/191/ES ze dne 26. února 1996¹⁶.
- (2) Rada rozhodla o podpisu Protokolu o ochraně půdy, Protokolu o energii a Protokolu o cestovním ruchu k Alpské úmluvě jménem Evropského společenství rozhodnutím Rady 2005/923/ES dne 2. prosince 2005¹⁷.
- (3) Protokoly jsou významným krokem v provádění Alpské úmluvy a Evropské společenství je odhodláno přispívat k dosažení jejích cílů.
- (4) Hospodářské, sociální a ekologické přeshraniční problémy Alp zůstávají pro tuto vysoce citlivou oblast zásadním úkolem, který je nutno řešit.
- (5) V alpské oblasti by se měly podpořit a posílit politiky Společenství, především v prioritních oblastech šestého akčního programu pro životní prostředí¹⁸.
- (6) Jedním z hlavních cílů Protokolu o ochraně půdy je zabezpečení multifunkční úlohy půdy vycházející z myšlenky udržitelného rozvoje. Musí být zajištěna udržitelná produktivita půdy v její přirozené funkci, jako zdroj přírodní a kulturní historie a jako záruka jejího využívání v zemědělství a lesním hospodářství, v urbanistice a cestovním ruchu, i dalšího ekonomického využívání, pro dopravu a infrastrukturu a jako ložiska přírodních zdrojů.

¹⁴ Úř. věst. C [...], [...], s. [...].

¹⁵ Úř. věst. C [...], [...], s. [...].

¹⁶ Úř. věst. L 61, 12.3.1996, s. 31nn.

¹⁷ Úř. věst. L 337, 22.12.2005, s. 27n.

¹⁸ Úř. věst. L 242, 10.9.2002, s. 1nn.

- (7) Jakýkoliv přístup k ochraně půdy bere v úvahu pozoruhodnou rozmanitost regionálních a místních podmínek v alpské oblasti. Protokol o ochraně půdy by mohl pomoci při provádění vhodných opatření na vnitrostátní i regionální úrovni.
- (8) Požadavky protokolu, jako je například pozorování půdy, identifikace rizikových zón eroze, záplav a sesuvů půdy, inventarizace zamořených ploch a zřízení harmonizovaných databází, se mohou stát důležitou součástí politiky Společenství v oblasti ochrany půdy.
- (9) Protokol o energii požaduje, aby byla učiněna vhodná opatření v oblasti úspor energie, výroby, včetně podpory obnovitelné energie, dopravy, dodávek a využití energie, s cílem vytvářet lepší podmínky pro udržitelný rozvoj.
- (10) Ustanovení Protokolu o energii jsou v souladu s šestým akčním programem pro životní prostředí v boji proti změnám klimatu a v úsilí o podporu udržitelného řízení a využívání přírodních zdrojů. Ustanovení protokolu jsou rovněž v souladu s politikou Společenství v oblasti energie¹⁹.
- (11) Ratifikace Protokolu o energii by posílila přeshraniční spolupráci se Švýcarskem, Lichtenštejnskem a Monakem. To by pomohlo zajistit, že cíle Evropského společenství budou sdílet i další partneři v oblasti a že takové iniciativy pokryjí celou alpskou ekologickou oblast.
- (12) Prvořadý význam má transevropská energetická síť (TEN-E) a při budování nových přeshraničních spojů, zejména vedení vysokého napětí, je třeba používat koordinační a prováděcí opatření navržená v jejích směrnících²⁰.
- (13) Evropské Společenství, jeho členské státy, Švýcarsko, Lichtenštejnsko a Monako jsou smluvní strany Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu (UNFCCC) a Kjótského protokolu. UNFCCC a Kjótský protokol požadují, aby zúčastněné strany vypracovaly, prováděly, zveřejnily a pravidelně aktualizovaly vnitrostátní a regionální programy, které obsahují opatření na zmírnění změny klimatu vztahující se k antropogenním emisím ze zdrojů a snižování množství všech skleníkových plynů, které nespádají pod Montrealský protokol.
- (14) Protokol o energii přispívá k plnění požadavků UNFCCC na přijetí opatření umožňujících přiměřenou adaptaci na změny klimatu.
- (15) Cestovní ruch představuje ve větší části Alp hospodářsky velmi důležitý sektor. Úzce souvisí s ekologickými a sociálními vlivy a je na nich závislý.

¹⁹ KOM(1997) 599 v konečném znění „Bílá kniha o strategii a akčním plánu Společenství“; KOM(2002) 321 v konečném znění, závěrečný dokument k zelené knize s názvem „K evropské strategii bezpečnosti zásobování energií“; Úř. věst. L 283, 27.10.2001, s. 33nn, směrnice 2001/77/ES o podpoře elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů energie na vnitřním trhu s elektřinou; Úř. věst. L 1, 4.1.2003, s. 65nn, směrnice 2002/91/ES o energetické náročnosti budov; Úř. věst. L 176, 15.7.2003, s. 29nn, rozhodnutí č. 1230/2003/ES, kterým se přijímá víceletý program činnosti v oblasti energie: „Inteligentní energie – Evropa“ (2003–2006).

²⁰ Úř. věst. L 176, 15.7.2003, s. 11nn. Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1229/2003/ES ze dne 26. června 2003, kterým se stanoví řada hlavních směrů pro transevropské energetické sítě a kterým se zrušuje rozhodnutí č. 1254/96/ES.

- (16) Tento horský region je však unikátní a ekologicky velmi citlivou oblastí, a rovnováha mezi ekonomickými zájmy, potřebami místních obyvatel a ochranou životního prostředí je zde proto pro zachování udržitelného rozvoje mimořádně důležitá.
- (17) Cestovní ruch se stává stále více globálním fenoménem, ale zároveň zůstává primárně oblastí v pravomoci územních samosprávných celků. Alpská úmluva a její Protokol o cestovním ruchu, spolu s ostatními protokoly, které mohou na odvětví cestovního ruchu působit, představuje rámcový nástroj, kterým lze podněcovat a koordinovat úsilí zúčastněných stran na úrovni samosprávných místních celků tak, aby se udržitelnost stala hlavní hnací silou zlepšení kvality cestovního ruchu, kterou nabízí alpská oblast.
- (18) Obecným cílem Protokolu o cestovním ruchu je podpora trvale udržitelného cestovního ruchu, jehož je nutno dosáhnout a řídit ho zejména s ohledem na jeho dopady na životní prostředí. Za tím účelem stanoví konkrétní opatření a doporučení, která je možno použít jako nástroje k posilování ekologické stránky inovace a výzkumu, pozorování a vzdělávání, nástrojů řízení a strategií, plánování a schvalovacích postupů souvisejících s cestovním ruchem, a zejména jeho kvalitativním rozvojem.
- (19) Smluvní strany těchto tří protokolů podporují odpovídající výchovu a odborné vzdělávání a kromě toho zlepšují informovanost obyvatel o cílech, opatřeních a provádění těchto tří protokolů.
- (20) Je vhodné, aby Evropské společenství tyto protokoly schválilo,

ROZHODLA TAKTO:

Článek 1

Protokol o ochraně půdy, Protokol o energii a Protokol o cestovním ruchu k Alpské úmluvě, podepsané dne 7. listopadu 1991 v Salcburku, se schvalují jménem Evropského společenství.

Znění protokolů se připojuje k tomuto rozhodnutí.

Článek 2

Předseda Rady je oprávněn jmenovat osobu nebo osoby zmocněné k tomu, aby jménem Společenství uložily schvalovací listinu u Rakouské republiky v souladu s článkem 27 Protokolu o ochraně půdy, s článkem 21 Protokolu o energii a článkem 28 Protokolu o cestovním ruchu.

Jmenovaná osoba nebo jmenované osoby zároveň uloží i výhrady a prohlášení uvedené v příloze tohoto rozhodnutí.

Článek 3

Toto rozhodnutí se vyhlásí v *Úředním věstníku Evropské unie*.

V Bruselu dne

*Za Radu
předseda / předsedkyně*

PŘÍLOHA I

PROVÁDĚCÍ PROTOKOL

K ALPSKÉ ÚMLUVĚ Z ROKU 1991 V OBLASTI

OCHRANY PŮDY

PROTOKOL „OCHRANA PŮDY“

Preambule

Spolková republika Německo,

Rakouská republika,

Francouzská republika,

Italská republika,

Lichtenštejnské knížectví,

Monacké knížectví,

Republika Slovinsko,

Švýcarská konfederace

a

Evropské společenství,

v souladu se svým posláním vyplývajícím z Úmluvy o ochraně Alp (Alpská úmluva) ze dne 7. listopadu 1991, jehož cílem je zajistit ucelenou politiku ochrany a udržitelného rozvoje alpské oblasti,

v rámci povinností vyplývajících z čl. 2 odst. 2 a 3 Alpské úmluvy,

ve snaze snížit kvantitativní a kvalitativní poškozování půdy, zejména používáním zemědělských a lesnických produkčních metod, které půdě neškodí, hospodárným využíváním půdy, zpomalením erozí a omezováním nepropustnosti půdy,

uznávající, že ochrana alpské půdy, její udržitelné obhospodařování a obnova jejích přirozených funkcí v poškozených oblastech jsou v obecném zájmu,

uznávající, že Alpy jakožto jedna z nejrozsáhlejších souvislých nenarušených přírodních oblastí v Evropě se vyznačují ekologickou rozmanitostí a mimořádně citlivými ekosystémy, jejichž funkčnost je třeba zachovat,

přesvědčeny, že místní obyvatelstvo musí mít možnost definovat svůj vlastní projekt sociálního, kulturního a hospodářského rozvoje a podílet se na jeho provádění v rámci stávajícího institucionálního uspořádání,

vědomy si toho, že pro místní obyvatelstvo jsou Alpy prostorem k životu a k vyvíjení hospodářských činností a pro obyvatelstvo jiných regionů prostorem k rekreaci, zároveň jsou si však vědomy, že zachování funkcí půdy může být těmito rozličnými uživatelskými požadavky v omezené alpské oblasti ohrožena, a že proto musí být hospodářské zájmy sladěny s ekologickými požadavky,

uznávajíce, že půda hraje v rámci ekosystémů významnou úlohu, že obnova a regenerace poškozené půdy je velice pomalá, že z důvodu topografických zvláštností alpské oblasti by se eroze půdy mohla zhoršit, že na jedné straně půda zachycuje znečišťující látky, na druhé straně však může být zamořená půda zdrojem znečišťujících látek pro přilehlé ekosystémy a může znamenat i riziko pro člověka, zvířata a rostliny,

vědomy si toho, že využívání půdy zejména pro urbanizaci, rozvoj průmyslu a řemeslné výroby, infrastrukturu, důlní těžbu, cestovní ruch, zemědělství, lesní hospodářství a dopravu by mohlo vést ke kvalitativnímu nebo kvantitativnímu poškození půdy a že je proto třeba za účelem ochrany půdy navrhnout vhodná a integrovaná preventivní opatření a opatření pro omezení a nápravu škody,

vzhledem k tomu, že ochrana půdy má mnohostranný dopad na ostatní politiky v alpské oblasti a že tedy musí být koordinována s jinými obory a odvětvími,

přesvědčeny, že některé problémy jsou řešitelné pouze na přeshraniční úrovni a vyžadují společná opatření ze strany alpských států a že tato opatření by měla být prováděna signatáři úmluvy prostřednictvím stávajících prostředků,

se dohodly takto:

Kapitola I

Obecná ustanovení

Článek 1

Cíle

- (1) Tento protokol slouží k plnění závazků, které na sebe vzaly smluvní strany Alpské úmluvy v oblasti ochrany půdy.
- (2) Půda
 1. v rámci svých přirozených funkcí jako:
 - a) životní základ a prostor pro člověka, zvířata, rostliny a mikroorganismy,
 - b) významná součást přírody a krajiny,
 - c) součást ekosystémů, zejména díky podílu na koloběhu vody a živin,

- d) prostředí přeměny a regulace nánosů látek, zejména díky své filtrační, pufrací a zásobovací schopnosti, zejména pro ochranu podzemních vod,
 - e) genetická zásobárna,
2. jakožto zdroj přírodní a kulturní historie a
 3. ve snaze udržet její využívání pro:
 - a) zemědělství včetně pastvin a lesního hospodářství,
 - b) urbanizaci a cestovní ruch,
 - c) jiné hospodářské účely, dopravu, zásobování a distribuci, odvod vod a jiných odpadů,
 - d) ložisko přírodních zdrojů,

musí být trvale chráněna včetně všech svých složek. Z kvalitativního a kvantitativního hlediska je zejména nutné dlouhodobě zaručit a zachovávat ekologické funkce půdy, neboť jsou zcela zásadní pro existenci ekosystémů. Je třeba podporovat rekultivaci poškozené půdy.

- (3) Cílem opatření, které je třeba přijmout, je zejména zajistit využívání půdy podle místa, hospodárné využívání ploch, prevenci erozí a škodlivých změn struktury půdy, jakož i minimalizovat nánosy látek znečišťujících půdu.
- (4) Zejména je třeba zachovat a podporovat půdní rozmanitost typickou pro alpskou oblast a konkrétní místa.
- (5) V této souvislosti má zvláštní význam zásada prevence, která zahrnuje zajištění funkčnosti a možnosti využívání půdy k různým účelům, jakož i zachování půdy pro další generace v rámci udržitelného rozvoje.

Článek 2

Základní povinnosti

- (1) Smluvní strany se zavazují, že přijmou nezbytná právní a správní opatření k zajištění ochrany půdy v alpské oblasti. Za dohled nad těmito opatřeními budou odpovědné vnitrostátní orgány.
- (2) V případě hrozby závažného a trvalého poškození funkčnosti půdy musí být ochrana obecně nadřazena uživatelským zájmům.
- (3) Smluvní strany zváží možnost podpořit opatření na ochranu půdy v alpské oblasti uvedená v tomto protokolu daňovými nebo finančními opatřeními. Zvláštní podpory by se mělo dostat opatřením, která jsou v souladu s ochranou půdy a s cíly jejího hospodárného a ekologického využití.

Článek 3

Zohlednění cílů v rámci ostatních politik

Smluvní strany se zavazují, že zohlední cíle tohoto protokolu i v rámci svých ostatních politik. V Alpách to platí zejména v oblastech územního plánování, urbanizace a dopravy, energie, zemědělství a lesního hospodářství, těžby surovin, průmyslu, řemeslné výroby, cestovního ruchu, ochrany přírody a údržby krajiny, vodohospodářství, nakládání s odpady a kvality ovzduší.

Článek 4

Účast územních samosprávných celků

- (1) V rámci stávajícího institucionálního uspořádání stanoví každá smluvní strana nejvhodnější úroveň koordinace a spolupráce mezi orgány a přímo dotčenými územními samosprávnými celky ve snaze podporovat solidární zodpovědnost a zejména ve snaze využívat a rozvíjet v alpské oblasti součinnost při uplatňování politik ochrany půdy a při provádění opatření, která z těchto politik vyplývají.
- (2) V rámci stávajícího institucionálního uspořádání se dotčené územní samosprávné celky účastní jednotlivých etap přípravy i provádění těchto politik a opatření, přičemž jejich pravomoci zůstávají zachovány.

Článek 5

Mezinárodní spolupráce

- (1) Smluvní strany podporují posílenou mezinárodní spolupráci mezi příslušnými orgány zejména v oblasti vytváření katastrů půdy, pozorování půdy, vymezení chráněných, znečištěných a rizikových půd a dohledu nad nimi, poskytování a harmonizace databází, koordinace výzkumu na poli ochrany alpské půdy a vzájemné výměny informací.
- (2) Smluvní strany se zavazují, že odstraní překážky v mezinárodní spolupráci územních samosprávných celků v alpské oblasti a že podpoří řešení společných problémů na nejvhodnější úrovni.
- (3) Pokud je definování opatření na ochranu půdy v pravomoci vnitrostátních nebo mezinárodních orgánů, musejí mít územní samosprávné celky možnost účinným způsobem představit zájmy obyvatelstva.

Kapitola II

Zvláštní opatření

Článek 6

Vymezení oblastí

Smluvní strany dbají na to, aby při vymezení chráněných oblastí byly rovněž zohledněny půdy, které si zaslouží ochranu. Zejména je třeba chránit charakteristické půdní a skalní útvary nebo útvary, které jsou zvláště zajímavé z hlediska poznávání vývoje země.

Článek 7

Hospodárné a obezřetné využívání půdy

- (1) Při sestavování a provádění plánů a programů uvedených ve čl. 9 třetím pododstavci protokolu „Územní plánování a udržitelný rozvoj“ je třeba zohlednit potřeby ochrany půdy, zejména co se týče hospodárného využívání půdy a ploch.
- (2) Za účelem omezení nepropustnosti a zastavěnosti půdy dohlízejí smluvní strany na používání takových stavebních postupů, které uspoří plochu a půdě příliš neškodí. Co se týče urbanizace, zaměřují se zejména na vnitřní oblasti a omezují rozšiřování aglomerací.
- (3) Při posuzování vlivů velkých průmyslových, stavebních a infrastrukturních projektů na životní prostředí a prostor, zejména co se týče dopravy, energie a cestovního ruchu, je vhodné v rámci vnitrostátních postupů zohlednit hledisko ochrany půdy a omezené nabídky volných ploch v alpské oblasti.
- (4) Umožňují-li to přírodní podmínky, měly by být již nevyužívané nebo poškozené plochy, zejména skládky, haldy, infrastruktury a lyžařské tratě, uvedeny do původního stavu nebo rekultivovány.

Článek 8

Hospodárné využívání a těžba surovin způsobem, který půdě příliš neškodí

- (1) Smluvní strany dbají na hospodárné využívání surovin vytěžených ze půdy. Zajišťují přednostní využívání syntetických produktů, maximální využití a další rozvoj možností recyklace.
- (2) Při těžbě, zpracování a využívání surovin vytěžených z půdy je třeba co nejvíce omezit dopad na ostatní funkce půdy. Suroviny by se neměly těžit v oblastech se zvláštním významem pro ochranu funkcí půdy a v oblastech určených k jímání pitné vody.

Článek 9

Ochrana půdy v mokřadech a rašeliništích

- (1) Smluvní strany se zavazují, že budou chránit rašeliniště a vrchoviště. Za tímto účelem je ve střednědobém horizontu vhodné naplánovat přechod na používání náhrady rašeliny.
- (2) V mokřadech a rašeliništích by se až na řádně odůvodněné výjimky měla opatření na odvodňování omezit na údržbu stávajících sítí. V již odvodněných oblastech by se měla podporovat opatření vedoucí k návratu do přirozeného stavu.
- (3) Obecně platí, že mokřady by se neměly používat k zemědělským účelům; pokud již jsou takto využívány, nemělo by to vést ke ztrátě jejich specifických vlastností.

Článek 10

Vymezení rizikových oblastí a zacházení s nimi

- (1) Smluvní strany se dohodly, že zmapují oblasti Alp ohrožené geologickými, hydrogeologickými a hydrologickými riziky, zejména pohyby půdy (sesuvy, nánosy lávy, poklesy), lavinami a povodněmi, že tyto oblasti vyznačí do katastru a v případě potřeby vymezení rizikové oblasti. Zohlední se i případná rizika zemětřesení.
- (2) Smluvní strany dbají na to, aby se v rizikových oblastech pokud možno používaly inženýrské techniky blízké přírodě a místní a tradiční materiály přizpůsobené podmínkám krajiny. Tato opatření je třeba podpořit i vhodnými opatřeními v oblasti lesního hospodářství.

Článek 11

Vymezení alpských oblastí ohrožených erozí a zacházení s nimi

- (1) Smluvní strany se dohodly, že zmapují alpské oblasti postižené plošnou erozí a že je v katastru roztrídí na základě srovnatelných kritérií pro kvantifikaci eroze půdy, je-li to nezbytné k ochraně hmotného majetku.
- (2) Erozi půdy je nutné omezit na absolutní minimum. Plochy poškozené erozí půdy a sesuvy půdy by měly být upraveny tak, aby byly ochráněny lidské životy a hmotný majetek.
- (3) Na ochranu lidských životů a hmotného majetku je vhodné přednostně použít hydraulické, inženýrské a lesnické techniky blízké přírodě, které zpomalí erozi a sníží dopady odtoku vody.

Článek 12

Zemědělství, pastviny a lesnictví

- (1) Smluvní strany se zavazují, že k ochraně proti erozi a škodlivému zhutňování půdy budou používat osvědčené zemědělské, pastvinářské a lesnické postupy přizpůsobené místním podmínkám.

- (2) Co se týče nánosů látek pocházejících z hnojiv nebo z přípravků na ochranu rostlin, smluvní strany se budou snažit o vypracování a uplatňování společných kritérií pro osvědčené technické postupy. Druh a množství hnojiv, jakož i doba jejich aplikace musejí být přizpůsobeny potřebám rostlin, obsahu živin v půdě a v organických látkách, pěstitelským a podmínkám a podmínkám prostředí. Přispívá k tomu používání ekologické/biologické a integrované metody produkce a stanovování maximálního zatížení v závislosti na přirozených podmínkách prostředí a na růstu rostlin.
- (3) Na alpských pastvinách je třeba minimalizovat především používání minerálních hnojiv a syntetických přípravků na ochranu rostlin. Měly by se přestat používat kaly z čistíren odpadních vod.

Článek 13

Lesnická a jiná opatření

- (1) Smluvní strany se zavazují, že v horských lesích, které do značné míry chrání svůj vlastní prostor, nebo především v případě aglomerací, dopravní infrastruktury, obdělávaných ploch a podobně budou dávat přednost právě této ochranné funkci, již podřídí správu lesů. Horské lesy by měly zůstat zachovány na svém původním umístění.
- (2) Lesy je především třeba využívat a udržovat tak, aby se zamezilo erozi půdy a škodlivému zhutňování půdy. Za tímto účelem se bude podporovat lesní hospodářství přizpůsobené místním podmínkám a přirozená obnova lesů.

Článek 14

Dopady infrastruktury cestovního ruchu

- (1) Smluvní strany budou co nejvhodnějším způsobem usilovat o to, aby:
 - zabránily negativním účinkům cestovního ruchu na půdu v Alpách;
 - půda poškozená intenzivním turistickým ruchem byla stabilizována, především, a pokud je to možné, obnovením rostlinného porostu a použitím inženýrských technik blízkých přírodě. Další využívání půdy v rámci cestovního ruchu musí být upraveno tak, aby již nedocházelo k jejímu poškozování;
 - v lesích s ochrannou funkcí budou stavební povolení a povolení ke srovnání terénu z důvodu výstavby lyžařských tratí vydávána jen výjimečně a pouze tehdy, budou-li provedena kompenzační opatření; žádné povolení nesmí být vydáno v nestabilních oblastech.
- (2) Používání chemických a biologických přísad k přípravě lyžařských tratí bude tolerováno pouze tehdy, bude-li průkazně doložena jejich slučitelnost se životním prostředím.
- (3) Pokud bude zjištěno závažné poškození půdy a rostlinstva, smluvní strany co nejrychleji přijmou opatření nezbytná pro jejich uvedení do původního stavu.

Článek 15

Omezení nánosu znečišťujících látek

- (1) Smluvní strany vyvinou veškeré úsilí k co nejvyššímu a preventivnímu snížení nánosu znečišťujících látek do půdy, ať už se do ní látky dostávají z ovzduší, z vody, z odpadů nebo z látek škodlivých životnímu prostředí. Bude se dávat přednost opatřením na omezení emisí u zdroje.
- (2) Za účelem zamezení zamoření půdy nebezpečnými látkami přijmou smluvní strany technická ustanovení, stanoví kontroly a uskuteční výzkumné programy a informační kampaně.

Článek 16

Ekologické používání rozmrazovacích přípravků a pískových posypů

Smluvní strany se zavazují, že minimalizují používání rozmrazovacích solí a že budou, je-li to možné, používat protiskluzové a méně znečišťující přípravky, jako je štěrk a písek.

Článek 17

Zamořená půda, v minulosti znečištěné plochy, program nakládání s odpady

- (1) Smluvní strany se zavazují, že provedou soupis a popis v minulosti znečištěných ploch a ploch, u nichž přetrvávají podezření ze znečištění (inventář v minulosti znečištěných ploch), s cílem přezkoumat stav těchto ploch a prostřednictvím srovnatelných metod vyhodnotit jejich rizikovost.
- (2) Ve snaze vyloučit zamoření půdy a s cílem předběžné úpravy, zpracování a skladování odpadů a zbytkových látek způsobem slučitelným s životním prostředím budou vypracovány a uskutečněny programy nakládání s odpady.

Článek 18

Doplňková opatření

Smluvní strany mohou přijmout opatření týkající se ochrany půdy, která doplňují opatření uvedená v tomto protokolu.

Kapitola III

Výzkum, vzdělávání a poskytování informací

Článek 19

Výzkum a pozorování

- (1) Smluvní strany v úzké spolupráci podporují a harmonizují systematický výzkum a pozorování, což jsou činnosti užitečné pro dosažení cílů tohoto protokolu.
- (2) Smluvní strany dbají na to, aby vnitrostátní výsledky systematického výzkumu a pozorování byly začleněny do společného systému stálého pozorování a poskytování informací a aby byly v rámci stávajícího institucionálního uspořádání zpřístupněny veřejnosti.
- (3) Smluvní strany se dohodly, že budou koordinovat své výzkumné projekty týkající se ochrany alpské půdy s ohledem na další vývoj vnitrostátního i mezinárodního výzkumu; smluvní strany plánují uskutečnění společných výzkumných činností.
- (4) Zvláštní pozornost bude věnována hodnocením zranitelnosti půdy vůči různým činnostem člověka, hodnocení regenerační schopnosti půdy a studiu nejvhodnějších příslušných technik.

Článek 20

Vytváření harmonizovaných databází

- (1) Smluvní strany se dohodly, že v rámci Systému informací a pozorování Alp vytvoří srovnatelné databáze (půdní parametry, odběry vzorků, analytické metody, hodnocení) a zajistí možnost výměny údajů.
- (2) Smluvní strany se shodnou na látkách nebezpečných pro půdu, které je třeba přednostně analyzovat, a zaměří se na nalezení srovnatelných kritérií hodnocení.
- (3) Smluvní strany mají v úmyslu provést reprezentativní soupis stavu půdy v alpské oblasti na základě stejného hodnotícího přístupu a pomocí harmonizovaných metod, přičemž zohlední geologickou a hydrogeologickou situaci.

Článek 21

Vytvoření stálých pozorovacích ploch a koordinace pozorování životního prostředí

- (1) Smluvní strany se zavazují, že v alpské oblasti vytvoří stálé průzkumné plochy (kontrola a technické sledování), které začlení do celoalpské sítě pro pozorování půdy.
- (2) Smluvní strany se dohodly, že celostátní pozorování půdy budou koordinovat s orgány na ochranu životního prostředí v oblasti ovzduší, vody, flóry a fauny.
- (3) V rámci těchto studií smluvní strany vytvoří databáze půdních vzorků na základě srovnatelných kritérií.

Článek 22

Vzdělávání a poskytování informací

Smluvní strany podporují počáteční a celoživotní vzdělávání a poskytování informací veřejnosti o cílech, opatřeních a provádění tohoto protokolu.

Kapitola IV

Provádění, kontrola a hodnocení

Článek 23

Provádění

Smluvní strany se zavazují, že budou dbát na provádění tohoto protokolu tím, že v rámci stávajícího institucionálního uspořádání přijmou veškerá vhodná opatření.

Článek 24

Kontrola plnění povinností

- (1) Smluvní strany podávají stálému výboru pravidelné zprávy o opatřeních přijatých na základě tohoto protokolu. Zprávy se rovněž týkají otázky účinnosti přijatých opatření. Alpská konference stanoví pravidelnost zpráv.
- (2) Stálý výbor tyto zprávy přezkoumá s cílem ověřit, zda smluvní strany splnily své povinnosti vyplývající z tohoto protokolu. Může si rovněž od příslušných smluvních stran vyžádat doplňující informace nebo využít jiných informačních zdrojů.
- (3) Stálý výbor vypracuje pro Alpskou konferenci zprávu o tom, jak smluvní strany plní své povinnosti vyplývající z tohoto protokolu.
- (4) Alpská konference se s touto zprávou seznámí. Pokud zjistí, že některé povinnosti nebyly splněny, může přijmout doporučení.

Článek 25

Hodnocení účinnosti ustanovení

- (1) Smluvní strany pravidelně přezkoumávají a hodnotí účinnost ustanovení tohoto protokolu. Ukáže-li se to pro splnění cílů nezbytné, přistoupí k přijetí vhodných změn tohoto protokolu.
- (2) V rámci stávajícího institucionálního uspořádání jsou do tohoto hodnocení zapojeny územní samosprávné celky. Hodnocení je možné konzultovat s nevládními organizacemi činnými v této oblasti.

Kapitola V
Závěrečná ustanovení

Článek 26

Souvislost mezi Alpskou úmluvou a protokolem

- (1) Tento protokol je protokolem k Alpské úmluvě ve smyslu článku 2 a ostatních souvisejících článků úmluvy.
- (2) Smluvní stranou tohoto protokolu se nemůže stát nikdo, kdo není smluvní stranou Alpské úmluvy. Vypovězení Alpské úmluvy znamená zároveň i vypovězení tohoto protokolu.
- (3) Při jednání Alpské konference o otázkách týkajících se tohoto protokolu mohou hlasovat pouze smluvní strany tohoto protokolu.

Článek 27

Podpis a ratifikace

- (1) Tento protokol je otevřen k podpisu signatářských států Alpské úmluvy a Evropského společenství ke dni 16. října 1998 a v případě Rakouské republiky jakožto deponitáře ke dni 16. listopadu 1998.
- (2) Tento protokol vstupuje v platnost pro smluvní strany, které vyjádřily svůj souhlas být vázány protokolem, tři měsíce po dni, k němuž tři státy předložily listiny o ratifikaci, přijetí nebo schválení.
- (3) Pro smluvní strany, které svůj souhlas být vázány protokolem vyjádří později, vstupuje protokol v platnost tři měsíce po dni uložení listin o ratifikaci, přijetí nebo schválení. Po vstupu v platnost novely protokolu se každá nová smluvní strana tohoto protokolu stává smluvní stranou protokolu v pozměněném znění.

Článek 28

Oznámení

Depozitář oznámí každému státu uvedenému v preambuli a Evropskému společenství tyto informace týkající se tohoto protokolu:

- a) každý podpis,
- b) uložení jakýchkoli listin o ratifikaci, přijetí nebo schválení,
- c) každé datum vstupu v platnost,

- d) každé prohlášení učiněné smluvní nebo signatářskou stranou,
- e) každé vypovězení oznámené jednou ze smluvních stran a datum, ke kterému nabývá účinku.

Na důkaz toho připojili níže podepsaní a za tímto účelem řádně zplnomocnění zástupci k tomuto protokolu své podpisy.

V Bledu dne 16. října 1998, ve francouzském, německém, italském a slovinském jazyce, přičemž všechna čtyři jazyková znění mají stejnou platnost; původní znění je uloženo v Rakouském státním archivu. Depozitář zašle ověřený opis každému signatářskému státu.

PROVÁDĚCÍ PROTOKOL
K ALPSKÉ ÚMLUVĚ Z ROKU 1991 V OBLASTI ENERGIE
PROTOKOL „ENERGIE“

Preamble

Spolková republika Německo,

Rakouská republika,

Francouzská republika,

Italská republika,

Lichtenštejnské knížectví,

Monacké knížectví,

Republika Slovinsko,

Švýcarská konfederace

a

Evropské společenství,

v souladu se svým posláním vyplývajícím z Úmluvy o ochraně Alp (Alpská úmluva) ze dne 7. listopadu 1991, jehož cílem je zajistit ucelenou politiku ochrany a udržitelného rozvoje alpské oblasti,

v rámci povinností vyplývajících z čl. 2 odst. 2 a 3 Alpské úmluvy,

vědomy si důležitosti forem výroby, distribuce a využívání energie, které neškodí přírodě a krajině a jsou slučitelné s životním prostředím a podporou opatření na úsporu energie. S ohledem na nutnost snížit emise skleníkových plynů i v alpské oblasti a splnit tak závazky vyplývající z Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu,

přesvědčeny, že je třeba harmonizovat hospodářské zájmy a ekologické požadavky,

vědomy si toho, že alpská oblast má na evropské úrovni zvláštní význam a že z hlediska geomorfologie, podnebí, vodstva, vegetace, fauny, krajiny a kultury představuje jedinečné a rozmanité dědictví, a že alpské hory, údolí i předhoří jsou environmentálními útvary, jejichž ochrana nemůže být úkolem pouze alpských států,

vědomy si toho, že Alpy představují nejenom životní a pracovní prostor pro místní obyvatelstvo, ale hrají i velmi důležitou roli pro mimoalpská území zejména proto, že se jedná o tranzitní oblast jak pro transevropskou přepravu osob a zboží, tak i pro mezinárodní distribuci energie,

s ohledem na citlivost životního prostředí alpské oblasti, zejména co se týče výroby, přepravy a využívání energie, což jsou činnosti, které se vzájemně ovlivňují s různými aspekty ochrany přírody, územního plánování a využívání půdy,

s ohledem na skutečnost, že kvůli existujícímu ohrožení ochrany životního prostředí, zejména z důvodu případných klimatickými změn vyvolaných působení člověka, je nezbytné věnovat zvláštní pozornost úzkým vztahům mezi společenskými a hospodářskými činnostmi člověka a ochranou ekosystémů, které zvláště v alpské oblasti vyžadují přijetí vhodných a různorodých opatření na základě společné dohody s místním obyvatelstvem, politickými orgány a hospodářskými a sociálními organizacemi,

přesvědčeny, že místní obyvatelstvo musí mít možnost definovat svůj vlastní projekt sociálního, kulturního a hospodářského rozvoje a podílet se na jeho provádění v rámci stávajícího institucionálního uspořádání,

přesvědčeny, že některé problémy jsou řešitelné pouze na přeshraniční úrovni a vyžadují společná opatření ze strany alpských států a přímo dotčených územních samosprávných celků,

přesvědčeny, že uspokojování energetických potřeb je důležitým faktorem hospodářského a sociálního rozvoje jak uvnitř alpské oblasti, tak i mimo ni,

vědomy si důležitosti využití a dalšího rozvoje hospodářských nástrojů, díky nimž budou moci být při výpočtu ceny energie lépe zohledněny skutečné náklady,

přesvědčeny o tom, že alpská oblast trvale přispívá k uspokojování energetických potřeb na celoevropské úrovni a že kromě dostatečných zdrojů pitné vody musí sama disponovat dostatečnými zdroji energie ke zlepšení životních podmínek obyvatelstva a hospodářské produktivity,

přesvědčeny o tom, že alpská oblast hraje mimořádně významnou úlohu ve vzájemném propojování energetických soustav evropských zemí,

přesvědčeny o tom, že opatření zaměřená na racionální využívání energie a na trvalé využívání zdrojů vody a dřeva v alpské oblasti přispívají k uspokojování energetických potřeb národního hospodářství a že používání biomasy a sluneční energie má stále větší význam,

se dohodly takto:

Kapitola I

Obecná ustanovení

Článek 1

Cíle

Smluvní strany se zavazují, že v rámci územní působnosti Alpské úmluvy vytvoří rámcové podmínky a přijmou opatření v oblasti úspor energie, výroby, přepravy, distribuce a využívání energie, které umožní nastolit energetickou situaci udržitelného rozvoje, která bude slučitelná se specificky omezenou tolerancí alpské oblasti. Smluvní strany tímto významnou měrou přispějí jak k ochraně obyvatelstva a životního prostředí, jakož i k zachování zdrojů a klimatu.

Článek 2

Základní závazky

- (1) V souladu s tímto protokolem smluvní strany usilují zejména o:
 - a) harmonizaci svého plánování energetických úspor se svým plánem obecného územního rozvoje alpské oblasti;
 - b) přizpůsobení systémů výroby, přepravy a distribuce energie za účelem celkové optimalizace systému infrastruktur v alpské oblasti, s ohledem na potřeby ochrany životního prostředí;
 - c) omezení dopadů energetického původu na životní prostředí prostřednictvím optimalizace dodávek služeb konečným uživatelům energie a to tak, že budou mimo jiné, je-li to možné, přijata tato opatření:
 - snížení energetických potřeb díky využití efektivnějších technologií;
 - rozsáhlejší pokrytí zbývajících energetických potřeb obnovitelnými zdroji energie;
 - optimalizace stávajících zařízení, která vyrábějí energii z neobnovitelných zdrojů;
 - d) omezení negativních účinků energetické infrastruktury na životní prostředí a krajinu, včetně účinků souvisejících s nakládáním s energetickými odpady, přijetím preventivních opatření u nových infrastruktur a v případě potřeby vylepšením stávajících zařízení.
- (2) V případě výstavby nových velkých energetických infrastruktur a v případě podstatného zvýšení kapacity těch stávajících provedou smluvní strany na základě platných právních předpisů vyhodnocení jejich dopadů na životní prostředí Alp v souladu s článkem 12, a to z územního a sociálně-hospodářského pohledu. V případě projektů, které by mohly mít přeshraniční dopad, uznávají strany právo konzultací na mezinárodní úrovni.
- (3) Ve své energetické politice přihlížejí smluvní strany k tomu, že alpská oblast je vhodná k využívání obnovitelných zdrojů energie, a podporují vzájemnou spolupráci na rozvojových programech v této oblasti.
- (4) Smluvní strany pečují o chráněné oblasti vymezením nárazníkových zón, ostatních chráněných a klidových zón, jakož i z hlediska přírody a krajiny nedotčených zón; smluvní strany optimalizují energetickou infrastrukturu v závislosti na různých stupních zranitelnosti, tolerance a probíhajícího poškozování alpského ekosystému.
- (5) Smluvní strany si jsou vědomy toho, že vhodná politika výzkumu a rozvoje, která přinese preventivní a zlepšovací opatření, může být významnou pomocí při ochraně Alp proti vlivům energetických infrastruktur na životní prostředí. V tomto směru podporují výzkumnou a vývojovou činnost a vyměňují si důležité výsledky.
- (6) Smluvní strany spolupracují s cílem vyvinout v energetické oblasti metody, které umožní lépe zohlednit skutečné náklady.

Článek 3

Soulad s mezinárodním právem a s ostatními politikami

- (1) Tento protokol se provádí v souladu s platnými mezinárodními právními normami, zejména s normami obsaženými v Alpské úmluvě a příslušných prováděcích protokolech, a v souladu s platnými mezinárodními dohodami.
- (2) Smluvní strany se zavazují, že cíle tohoto protokolu zohlední v rámci svých ostatních politik, zejména v oblastech územního plánování a rozvoje, dopravy, zemědělství, lesního hospodářství a cestovního ruchu, což by mělo vést k vyloučení negativních nebo protichůdných účinků v alpské oblasti.

Článek 4

Účast územních samosprávných celků

- (1) V rámci stávajícího institucionálního uspořádání stanoví každá smluvní strana nejvhodnější úroveň koordinace a spolupráce mezi orgány a přímo dotčenými územními samosprávnými celky ve snaze podporovat solidární zodpovědnost a především ve snaze využívat a rozvíjet v alpské oblasti součinnost při uplatňování politik ochrany půdy a při provádění opatření, která z těchto politik vyplývají.
- (2) V rámci platného institucionálního uspořádání se dotčené územní samosprávné celky účastní jednotlivých etap přípravy i provádění těchto politik a opatření, přičemž jejich pravomoci zůstávají zachovány.
- (3) Smluvní strany podporují mezinárodní spolupráci mezi orgány, kterých se přímo dotýká problematika související s energií a životním prostředím s cílem nalezení dohody v otázce řešení společných problémů.

Kapitola II

Zvláštní opatření

Článek 5

Úspory energie a racionální využívání energie

- (1) Alpská oblast vyžaduje zvláštní opatření na úspory, distribuci a racionální využívání energie; tato opatření musejí zohlednit:
 - a) energetické potřeby, které jsou rozptýlené na rozsáhlém území a jsou velmi proměnlivé v závislosti na nadmořské výšce, ročním období a požadavcích cestovního ruchu;
 - b) místní dostupnost obnovitelných zdrojů energie;
 - c) zvláštní dopady v kotlinách a údolích, vzhledem k jejich geomorfologickému uspořádání a k imisím v ovzduší.

- (2) Smluvní strany dbají na zlepšování slučitelnosti využívání energie s životním prostředím a přednostně podporují úspory a racionální využívání energie, zejména pokud jde o výrobní postupy, veřejné služby, velké ubytovací infrastruktury, dopravní zařízení, sportovní a rekreačních činnosti.
- (3) Smluvní strany přijímají opatření a ustanovení zejména v těchto oblastech:
- a) zlepšování izolace budov a zlepšování účinnosti systémů rozvodu tepla;
 - b) optimalizace výkonnosti tepelných, ventilačních a klimatizačních zařízení;
 - c) pravidelná kontrola a případné snižování znečišťujících látek produkovaných tepelnými elektrárnami;
 - d) úspory energie díky moderním technologickým postupům při využívání a přeměně energie;
 - e) individuální výpočet nákladů na teplo a teplou vodu;
 - f) plánování a podpora nových staveb, které využívají technologie s nízkou spotřebou energie;
 - g) podpora a provádění obecních/místních energetických a klimatických projektů v souladu s čl. 2 odst. 1 písm. c);
 - h) energetické vylepšování rekonstruovaných budov a podpora využívání tepelných systémů ohleduplných k životnímu prostředí.

Článek 6

Obnovitelné zdroje energie

- (1) Smluvní strany se zavazují, že v rámci svých finančních zdrojů budou propagovat a přednostně využívat obnovitelné zdroje energie způsobem ohleduplným k životnímu prostředí a krajině.
- (2) Rovněž při využívání obnovitelných zdrojů energie, jako je voda, slunce a biomasa, podporují decentralizovaná zařízení.
- (3) Smluvní strany podporují využívání obnovitelných zdrojů energie, a to i v kombinaci se stávajícím tradičním zásobováním energií.
- (4) Smluvní strany při výrobě energie zejména podporují racionální využívání vodních zdrojů a zdrojů dřeva pocházejících z udržitelného hospodaření v horských lesích.

Článek 7

Elektrická energie získaná z vodních zdrojů

- (1) Při stavbě nových vodních elektráren a, je-li to možné, u existujících vodních elektráren smluvní strany zajistí pomocí vhodných opatření zachování ekologických funkcí vodních toků a celistvosti krajiny; mezi taková opatření patří stanovení minimálního průtoku, provádění norem zaměřených na snížení umělého kolísání vodní hladiny a zaručení migrace živočichů.
- (2) Smluvní strany mohou přijmout opatření, jejichž cílem je zlepšit konkurenceschopnost existujících vodních elektráren, přičemž budou dodrženy jejich bezpečnostní a environmentální normy.
- (3) Kromě toho se zavazují zachovat vodní režim v oblastech vyhrazených jako zdroj pitné vody a v chráněných oblastech vymezením nárazníkových zón, ostatních chráněných a klidových zón, jakož i z hlediska přírody a krajiny nedotčených zón.
- (4) Smluvní strany doporučují nové zprovoznění odstavených vodních elektráren místo výstavby nových. Ustanovení pododstavce 1) týkající se zachování vodních ekosystémů a jiných dotčených systémů se rovněž použije v případě nového zprovoznění stávajících vodních elektráren.
- (5) V rámci svých vnitrostátních právních předpisů mohou smluvní strany přezkoumat, jakým způsobem mohou docílit toho, aby koneční uživatelé alpských zdrojů platili tržní ceny, a do jaké míry lze spravedlivě kompenzovat služby poskytované místním obyvatelstvem v obecném zájmu.

Článek 8

Energie získaná z černého uhlí

- (1) Smluvní strany zaručí, že v případě nových tepelných zařízení, která používají k výrobě elektrické energie nebo tepla černé uhlí, budou použity ty nejlepší dostupné metody. U již existujících elektráren v alpské oblasti smluvní strany co nejvíce omezí emise pomocí vhodných technologií nebo paliv.
- (2) Smluvní strany ověří technickou a hospodářskou proveditelnost, jakož i environmentální slučitelnost nahrazení tepelných elektráren používajících černé uhlí elektrárnami používajícími obnovitelné zdroje energie a decentralizovanými zařízeními.
- (3) Smluvní strany přijmou opatření, jejichž cílem je podpora kogenerace za účelem racionálnějšího využívání energie.
- (4) V pohraničních oblastech smluvní strany pokud možno vzájemně harmonizují a propojí své systémy na kontrolu emisí a imisí.

Článek 9

Jaderná energie

- (1) Za účelem dlouhodobé ochrany zdraví obyvatelstva, fauny, flóry, jejich biocenózy, přirozeného prostředí a vzájemného působení se smluvní strany v rámci mezinárodních úmluv zavazují k výměně veškerých informací o jaderných elektrárnách a ostatních zařízeních, která mají (nebo by mohly mít) vliv na alpskou oblast.
- (2) Kromě toho smluvní strany dbají na co možná největší harmonizaci a vzájemné propojení svých systémů monitorování radioaktivity v okolním prostředí.

Článek 10

Přeprava a distribuce energie

- (1) Smluvní strany pokračují v racionalizaci a optimalizaci všech existujících infrastruktur s ohledem na požadavky ochrany životního prostředí a zejména na potřebu uchování velmi citlivých ekosystémů a krajiny. V případě potřeby zároveň provádějí akce na ochranu alpského obyvatelstva a biotopu.
- (2) Při výstavbě elektrického vedení a souvisejících elektráren a při výstavbě ropovodů a plynovodů, včetně čerpacích a kompresorových stanic a zařízení významných z hlediska životního prostředí, učiní smluvní strany veškerá potřebná opatření ke zmírnění nepříjemných vlivů na obyvatele a životní prostředí, mezi něž mimo jiné patří, je-li to možné, využití již existujících zařízení a tras elektrického vedení.
- (3) U elektrického vedení smluvní strany zohledňují zejména význam chráněných oblastí vymezených ochrannými pásmy, ostatními chráněnými a klidovými zónami a tzv. nedotčenými zónami (z hlediska přírody a krajiny) a potřeby ptactva.

Článek 11

Rekultivace a environmentální inženýrství

Smluvní strany v předběžných návrzích projektů a při posuzování vlivů na životní prostředí předepsaném platnými právními předpisy stanoví způsob rekultivace vodních ploch a biotopů po provedení veřejných nebo soukromých energetických prací, které souvisejí se životním prostředím a s ekosystémy v alpské oblasti. Přitom co možná nejvíce využijí technologie environmentálního inženýrství.

Článek 12

Posuzování vlivů na životní prostředí

- (1) V rámci platných vnitrostátních právních předpisů a mezinárodních úmluv a dohod smluvní strany provádějí u všech energetických zařízení uvedených v článcích 7, 8, 9 a 10 tohoto protokolu a při všech podstatných úpravách těchto zařízení předběžné posuzování vlivů na životní prostředí.

- (2) Smluvní strany uznávají, že je vhodné přijmout, pokud je to možné, nejlepší existující technologie k vyloučení nebo ke zmírnění dopadů na životní prostředí, a to případně i cestou demolice odstavených zařízení, která nejsou ohleduplná k životnímu prostředí.

Článek 13

Dohoda

- (1) Smluvní strany se zavazují ke vzájemným předběžným konzultacím týkajícím se projektů, které by z hlediska dopadů na životní prostředí mohly mít přeshraniční účinky.
- (2) U projektů s možnými přeshraničními účinky musejí být příslušné smluvní strany schopny včas předložit své připomínky, k nimž bude vhodným způsobem přihlédnuto ve fázi udělování povolení.

Článek 14

Doplňková opatření

Smluvní strany mohou přijmout opatření týkající se oblasti energie a udržitelného rozvoje, která doplňují opatření uvedená v tomto protokolu.

Kapitola III

Výzkum, vzdělávání a poskytování informací

Článek 15

Výzkum a pozorování

- (1) Smluvní strany v úzké spolupráci a s přihlédnutím k již získaným výsledkům na různých národních a mezinárodních úrovních podporují a harmonizují systematický výzkum a pozorování, což jsou činnosti užitečné pro dosažení cílů tohoto protokolu; zejména co se týče metod a kritérií pro analýzu a hodnocení vlivů na životní prostředí a podnebí, a dále specifických technologií podporujících úspory a racionální využívání energie v alpské oblasti.
- (2) Smluvní strany zohledňují výsledky výzkumu při postupu definování a ověřování cílů a opatření energetické politiky a při vzdělávacích činnostech a technické pomoci na místní úrovni, ve prospěch obyvatel, hospodářských subjektů a územních samosprávných celků.
- (3) Smluvní strany dbají na to, aby vnitrostátní výsledky systematického výzkumu a pozorování byly začleněny do společného systému stálého pozorování a předávání informací a aby byly v rámci stávajícího institucionálního uspořádání zpřístupněny veřejnosti.

Článek 16

Vzdělávání a poskytování informací

- (1) Smluvní strany podporují počítačnické a celoživotní vzdělávání a poskytování informací veřejnosti o cílech, opatřeních a provádění tohoto protokolu.
- (2) Smluvní strany podporují zejména další rozvoj vzdělávání, celoživotního vzdělávání a technické pomoci v oblasti energie, včetně ochrany životního prostředí, přírody a podnebí.

Kapitola IV

Provádění, kontrola a hodnocení

Článek 17

Provádění

Smluvní strany se zavazují, že budou dbát na provádění tohoto protokolu tím, že v rámci stávajícího institucionálního uspořádání přijmou veškerá vhodná opatření.

Článek 18

Kontrola plnění povinností

- (1) Smluvní strany podávají stálému výboru pravidelné zprávy o opatřeních přijatých na základě tohoto protokolu. Zprávy se rovněž týkají otázky účinnosti přijatých opatření. Alpská konference stanoví pravidelnost zpráv.
- (2) Stálý výbor tyto zprávy přezkoumá s cílem ověřit, zda smluvní strany splnily své povinnosti vyplývající z tohoto protokolu. Může si rovněž od příslušných smluvních stran vyžádat doplňující informace nebo využít jiných informačních zdrojů.
- (3) Stálý výbor vypracuje pro Alpskou konferenci zprávu o tom, jak smluvní strany plní své povinnosti vyplývající z tohoto protokolu.
- (4) Alpská konference se s touto zprávou seznámí. Pokud zjistí, že některé povinnosti nebyly splněny, může přijmout doporučení.

Článek 19

Hodnocení účinnosti ustanovení

- (1) Smluvní strany pravidelně přezkoumávají a hodnotí účinnost ustanovení tohoto protokolu. Ukáže-li se to pro splnění cílů nezbytné, přistoupí k přijetí vhodných změn tohoto protokolu.

- (2) V rámci stávajícího institucionálního uspořádání jsou do tohoto hodnocení zapojeny územní samosprávné celky. Hodnocení je možné konzultovat s nevládními organizacemi činnými v této oblasti.

Kapitola V

Závěrečná ustanovení

Článek 20

Souvislost mezi Alpskou úmluvou a protokolem

- (1) Tento protokol je protokolem k Alpské úmluvě ve smyslu článku 2 a ostatních příslušných článků úmluvy.
- (2) Smluvní stranou tohoto protokolu se nemůže stát nikdo, kdo není smluvní stranou Alpské úmluvy. Vypovězení Alpské úmluvy znamená zároveň i vypovězení tohoto protokolu.
- (3) Při jednání Alpské konference o otázkách týkajících se tohoto protokolu mohou hlasovat pouze smluvní strany tohoto protokolu.

Článek 21

Podpis a ratifikace

- (1) Tento protokol je otevřen k podpisu signatářských států Alpské úmluvy a Evropského společenství ke dni 16. října 1998 a v případě Rakouské republiky jakožto deponitáře ke dni 16. listopadu 1998.
- (2) Tento protokol vstupuje v platnost pro smluvní strany, které vyjádřily svůj souhlas být vázány protokolem, tři měsíce po dni, k němuž tři státy předložily listiny o ratifikaci, přijetí nebo schválení.
- (3) Pro ty smluvní strany, které svůj souhlas být vázány protokolem vyjádří později, vstupuje protokol v platnost tři měsíce po dni uložení listin o ratifikaci, přijetí nebo schválení. Po vstupu v platnost novely protokolu se každá nová smluvní strana tohoto protokolu stává smluvní stranou protokolu v pozměněném znění.

Článek 22

Oznámení

Depozitář oznámí každému státu uvedenému v preambuli a Evropskému společenství tyto informace týkající se tohoto protokolu:

- a) každý podpis,
- b) uložení jakýchkoli listin o ratifikaci, přijetí nebo schválení,

- c) každé datum vstupu v platnost,
- d) každé prohlášení učiněné smluvní nebo signatářskou stranou,
- e) každé vypovězení oznámené jednou ze smluvních stran a datum, ke kterému nabývá účinku.

Na důkaz toho připojili níže podepsaní a za tímto účelem řádně zplnomocnění zástupci k tomuto protokolu své podpisy.

V Bledu dne 16. října 1998, ve francouzském, německém, italském a slovinském jazyce, přičemž všechna čtyři jazyková znění mají stejnou platnost; původní znění je uloženo v Rakouském státním archivu. Depozitář zašle ověřený opis každému signatářskému státu.

PROVÁDĚCÍ PROTOKOL
K ALPSKÉ ÚMLUVĚ Z ROKU 1991 V OBLASTI CESTOVNÍHO RUCHU
PROTOKOL „CESTOVNÍ RUCH“

Preamble

Spolková republika Německo,

Rakouská republika,

Francouzská republika,

Italská republika,

Lichtenštejnské knížectví,

Monacké knížectví,

Republika Slovinsko,

Švýcarská konfederace

a

Evropské společenství,

v souladu se svým posláním vyplývajícím z Úmluvy o ochraně Alp (Alpská úmluva) ze dne 7. listopadu 1991, jehož cílem je zajistit ucelenou politiku ochrany a udržitelného rozvoje alpské oblasti,

v rámci závazků vyplývajících z čl. 2 odst. 2 a 3 Alpské úmluvy,

vzhledem k vůli smluvních stran harmonizovat hospodářské zájmy s ekologickými požadavky a zajistit udržitelný rozvoj,

vědomy si toho, že Alpy představují prostor k životu a k hospodářskému rozvoji místního obyvatelstva,

přesvědčeny, že místní obyvatelstvo musí mít možnost definovat vlastní projekt sociálního, kulturního a hospodářského rozvoje a podílet se na jeho provádění ve stávajícím institucionálním uspořádání,

vzhledem k tomu, že naše městská civilizace rozvíjí vzrůstající potřebu cestovního ruchu a rekreace, jejichž forma musí být pro dnešního člověka dostatečně různorodá,

vzhledem k tomu, že Alpy patří díky bohatým možnostem rekreace, rozmanitosti krajiny a ekologickým podmínkám mezi hlavní cíle cestovního ruchu a rekreace v Evropě, a že je proto vhodné přistupovat k nim ze širšího než jen národního hlediska,

vzhledem k tomu, že podstatná část obyvatelstva některých smluvních stran bydlí v Alpách a že cestovní ruch v Alpách je ve veřejném zájmu, neboť přispívá k udržení stálého obyvatelstva v oblasti,

vzhledem k tomu, že horská turistika se rozvíjí ve stále globálnější konkurenci a významnou měrou přispívá k hospodářské výkonnosti alpské oblasti,

vzhledem k tomu, že nejnovější tendence naznačují směřování k lepšímu sladění cestovního ruchu a životního prostředí – výraznější zájem klientely o přitažlivou a zachovalou přírodu v létě i v zimě, na místní rozhodovací úrovni často snaha o zlepšení nabídky ve smyslu ochrany životního prostředí,

vzhledem k tomu, že v alpské oblasti je třeba zvlášť přihlížet k adaptačním omezením ekosystémů v každé zóně a posuzovat tato omezení podle jejich vlastností,

vědomy si toho, že přírodní a kulturní dědictví je spolu s krajinou základem cestovního ruchu v Alpách,

vědomy si toho, že přírodní, kulturní, hospodářské a institucionální rozdílnosti alpských států vedly k svébytnému rozvoji a ke vzniku početných nabídek turistům, což by na mezinárodní úrovni rozhodně nemělo znamenat snahu o uniformitu, nýbrž naopak snahu být zdrojem různorodých a vzájemně se doplňujících činností v oblasti cestovního ruchu,

vědomy si toho, že je nezbytné zajistit udržitelný rozvoj ekonomiky cestovního ruchu zaměřený na zhodnocování přírodního dědictví a na kvalitu služeb, neboť většina alpských regionů je na cestovním ruchu ekonomicky závislá a cestovní ruch pro tamní obyvatele znamená šanci na přežití,

vědomy si toho, že je třeba podněcovat rekreatanty k ohleduplnému zacházení s přírodou, pomáhat jim lépe pochopit obyvatele, kteří žijí a pracují v navštěvovaných regionech, a vytvářet optimální podmínky pro skutečné objevování alpské přírody v celé její rozmanitosti,

vědomy si toho, že profesní organizace v odvětví cestovního ruchu a územní samosprávné celky by v alpské oblasti měly ve vzájemné shodě nalézt způsob, jak zlepšit své výrobní struktury a jejich fungování,

vedeny přáním zajistit udržitelný rozvoj alpské oblasti prostřednictvím cestovního ruchu ohleduplného k životnímu prostředí, které je rovněž základem životních a hospodářských podmínek tamních obyvatel,

přesvědčeny, že některé problémy jsou řešitelné pouze na přeshraniční úrovni a vyžadují společná opatření ze strany alpských států,

se dohodly takto:

Kapitola I

Obecná ustanovení

Článek 1

Cíle

Cílem tohoto protokolu je přispět v rámci stávajícího institucionálního uspořádání k udržitelnému rozvoji alpské oblasti prostřednictvím cestovního ruchu, který bude ohleduplný k životnímu prostředí díky zvláštním opatřením a doporučením, jež zohledňují zájmy místního obyvatelstva a turistů.

Článek 2

Mezinárodní spolupráce

- (1) Smluvní strany se zavazují, že odstraní překážky v mezinárodní spolupráci územních samosprávných celků v alpské oblasti a že podpoří řešení společných problémů pomocí spolupráce na vhodné územní úrovni.
- (2) Smluvní strany podporují posílenou mezinárodní spolupráci mezi příslušnými orgány. Dbají zejména na zhodnocování přeshraničních oblastí formou koordinace turistických a rekreačních činností ohleduplných k životnímu prostředí.
- (3) Pokud územní samosprávné celky nemohou provádět některá opatření, protože spadají do pravomoci státu nebo do mezinárodní pravomoci, musejí mít možnost účinně zastupovat zájmy obyvatel.

Článek 3

Zohlednění cílů v rámci ostatních politik

Smluvní strany se zavazují, že zohlední cíle tohoto protokolu i v rámci svých ostatních politik, zejména v oblastech územního plánování, dopravy, zemědělství, lesního hospodářství, ochrany životního prostředí a přírody a v oblastech zásobování vodou a energií, což by mělo vést ke snížení případných negativních nebo protichůdných účinků.

Článek 4

Účast územních samosprávných celků

- (1) V rámci stávajícího institucionálního uspořádání stanoví každá smluvní strana nejvhodnější úroveň koordinace a spolupráce mezi orgány a přímo dotčenými územními samosprávnými celky ve snaze podporovat solidární zodpovědnost a zejména ve snaze využívat a rozvíjet v alpské oblasti součinnost při uplatňování politik ochrany půdy a při provádění opatření, která z těchto politik vyplývají.
- (2) V rámci stávajícího institucionálního uspořádání se dotčené územní samosprávné celky účastní jednotlivých etap přípravy a provádění těchto politik a opatření, přičemž jejich pravomoci zůstávají zachovány.

Kapitola II

Zvláštní opatření

Článek 5

Řízení nabídky

- (1) Smluvní strany se zavazují, že budou dbát na udržitelný turistický rozvoj prostřednictvím cestovního ruchu ohleduplného k životnímu prostředí. Za tímto účelem podporují vypracování a provedení hlavních koncepcí, rozvojových programů a odvětvových plánů, které budou s ohledem na cíle tohoto protokolu iniciovat příslušné orgány na nejvhodnější úrovni.
- (2) Tato opatření umožní zhodnotit a porovnat výhody a nevýhody plánovaného rozvoje zejména v těchto otázkách:
 - a) sociálně-hospodářské dopady na místní obyvatelstvo,
 - b) dopady na půdu, vodu, ovzduší, přirozenou rovnováhu a krajinu s ohledem na zvláštní ekologické údaje, přírodní zdroje a adaptační omezení ekosystémů,
 - c) dopady na veřejné finance.

Článek 6

Směry rozvoje cestovního ruchu

- (1) V rámci rozvoje cestovního ruchu smluvní strany zohledňují obavy týkající se ochrany přírody a uchování krajiny. Zavazují se, že budou co nejvíce propagovat projekty příznivé pro krajinu a snesitelné pro životní prostředí.
- (2) Smluvní strany provádějí udržitelnou politiku, která posiluje konkurenceschopnost alpského cestovního ruchu blízkého přírodě, a tak významnou měrou přispívá k sociálně-hospodářskému rozvoji alpské oblasti. Upřednostňují se opatření ve prospěch inovace a diverzifikace nabídky.
- (3) Smluvní strany dbají na to, aby se regiony se silnou návštěvností snažily o nalezení vyváženého vztahu mezi intenzivním a extenzivním cestovním ruchem.
- (4) Jakmile budou přijata stimulační opatření, je třeba respektovat tyto aspekty:
 - a) u intenzivního cestovního ruchu: přizpůsobení existujících struktur a vybavení cestovního ruchu ekologickým požadavkům, rozvoj nových struktur v souladu s cíli tohoto protokolu,
 - b) u extenzivního cestovního ruchu: udržení nebo rozvoj nabídky cestovního ruchu blízkého přirozeným podmínkám a ohleduplného k životnímu prostředí, zhodnocování přírodního a kulturního dědictví turistických regionů.

Článek 7

Snaha o kvalitu

- (1) Smluvní strany provádějí politiku založenou na neustálé a důsledné snaze o dosažení kvalitní nabídky cestovního ruchu v celé alpské oblasti, zejména s ohledem na ekologické požadavky.
- (2) Podporují výměnu zkušeností a provádění společných akčních programů, které jsou zaměřeny na zlepšování kvality zejména v těchto oblastech:
 - a) začleňování vybavení do krajiny a přirozeného biotopu,
 - b) územní plánování, architektura (nové stavby a rekonstrukce vesnic),
 - c) ubytovací kapacity a nabídky turistických služeb,
 - d) diverzifikace turistických produktů v alpské oblasti zhodnocováním kulturních činností jednotlivých území.

Článek 8

Řízení turistických toků

Smluvní strany podporují řízení turistických toků, zejména v chráněných oblastech, pomocí organizovaného rozdělování a přijímání turistů tak, aby tato místa byla uchována i do budoucna.

Článek 9

Přirozené hranice rozvoje

Smluvní strany dbají na to, aby se rozvoj cestovního ruchu přizpůsobil zvláštnostem životního prostředí a zdrojům, které jsou k dispozici v dotčené lokalitě nebo regionu. U projektů, které by mohly mít významný vliv na životní prostředí, by se mělo v rámci stávajícího institucionálního uspořádání provádět předběžné posuzování těchto dopadů, které by měly být zohledněny při rozhodování.

Článek 10

Klidové zóny

Smluvní strany se zavazují, že v souladu se svými právními předpisy a na základě ekologických kritérií vymezí klidové zóny, v nichž nebude možné provádět žádné úpravy pro cestovní ruch.

Článek 11

Politika ubytování

Smluvní strany rozvíjejí politiku ubytování s ohledem na vzácnosti volného prostoru a dávají přednost komerčnímu ubytování, rekonstrukci a využívání již existujících staveb a dále modernizaci a zlepšování kvality existujících ubytovacích kapacit.

Článek 12

Mechanické lyžařské vleky

- (1) Smluvní strany se dohodly, že v rámci vnitrostátních postupů při povolování mechanických lyžařských vleků budou provádět politiku, která si bude kromě plnění hospodářských a bezpečnostních požadavků všimnout také požadavků ekologických a krajinných.
- (2) Nová oprávnění a koncese k provozování mechanických lyžařských vleků budou podmíněny rozebráním a odvozem vyřazených mechanických lyžařských vleků a rekultivací nepoužívaných ploch, která se prioritně zaměří na rostlinné druhy místního původu.

Článek 13

Doprava a přeprava turistů

- (1) Smluvní strany podporují opatření, jejichž cílem je omezit motoristickou dopravu v turistických letoviscích.
- (2) Dále podporují soukromé nebo veřejné iniciativy, jejichž snahou je zlepšit dostupnost turistických letovisek a středisek hromadnou dopravou a usnadnit využívání této dopravy turistům.

Článek 14

Zvláštní techniky při úpravách prostředí

1. Lyžařské tratě

- (1) Smluvní strany dbají na to, aby úprava, údržba a provozování lyžařských tratí vedly k co nejlepšímu začlenění tratí do krajiny s ohledem na přirozenou rovnováhu a citlivost biotopů.
- (2) Terénní úpravy je třeba co nejvíce omezit a, umožňují-li to přírodní podmínky, upravené plochy by měly být znovu osazeny zelení, přičemž přednost se dává druhům místního původu.

2. Zasněžovací zařízení

Vnitrostátní právní předpisy mohou umožnit výrobu sněhu v chladném období, umožňují-li to hydrologické, klimatické a ekologické podmínky v příslušném místě, a to tak, aby zasněžované zóny nebyly ohroženy.

Článek 15

Sportování

- (1) Smluvní strany se zavazují, že definují politiku řídicí sportování pod širým nebem, zejména v chráněných oblastech, aby se vyloučily nežádoucí vlivy na životní prostředí. Tato úprava může v případě potřeby znamenat i zákaz sportování.
- (2) Smluvní strany se zavazují, že co nejvíce omezí a v případě potřeby zakáží motorizované sportovní činnosti mimo zóny vymezené příslušnými orgány.

Článek 16

Vykládání z letadel a vrtulníků

Smluvní strany se zavazují, že co nejvíce omezí a v případě potřeby zakáží vykládání z letadel a vrtulníků mimo letiště ke sportovním účelům.

Článek 17

Rozvoj hospodářství slabých regionů a veřejných samosprávných celků

Smluvním stranám se doporučuje, aby na vhodné územní úrovni prozkoumaly řešení, která by napomohla vyváženému rozvoji hospodářství slabých regionů a veřejných samosprávných celků.

Článek 18

Rozvržení prázdnin

- (1) Smluvní strany se budou snažit co nejlépe rozvrhnout v čase i prostoru turistickou poptávku v přijímajících regionech.
- (2) Za tímto účelem je vhodné podpořit mezistátní spolupráci při rozvrhování prázdnin a při výměně zkušeností s prodloužením sezón.

Článek 19

Pobídky k inovacím

Smluvním stranám se doporučuje vyvíjet různé pobídky, které podporují provádění hlavních směrů tohoto protokolu; v tomto smyslu zejména prozkoumají možnost zavedení alpské soutěže, v jejímž rámci by se odměňovaly novátorské turistické akce a produkty, které plní cíle tohoto protokolu.

Článek 20

Spolupráce mezi odvětvími cestovního ruchu, zemědělství, lesního hospodářství a řemeslné činnosti

Smluvní strany podporují spolupráci mezi odvětvími cestovního ruchu, zemědělství, lesního hospodářství a řemeslné činnosti. Podporují zejména kombinace činností, jež vytvářejí nová pracovní místa v duchu udržitelného rozvoje.

Článek 21

Doplňková opatření

Smluvní strany mohou přijmout opatření týkající se oblasti energie a udržitelného rozvoje, která doplňují opatření uvedená v tomto protokolu..

Kapitola III

Výzkum, vzdělávání a poskytování informací

Článek 22

Výzkum a pozorování

- (1) Smluvní strany v úzké spolupráci podporují a harmonizují systematický výzkum a pozorování, což jsou činnosti užitečné k lepšímu poznání vzájemného působení cestovního ruchu a životního prostředí v Alpách a k analýze budoucího vývoje.
- (2) Smluvní strany dbají na to, aby vnitrostátní výsledky systematického výzkumu a pozorování byly začleněny do společného systému stálého pozorování a poskytování informací a aby byly v rámci stávajícího institucionálního uspořádání zpřístupněny veřejnosti.
- (3) Smluvní strany se dohodly, že budou koordinovat své výzkumné projekty týkající se ochrany alpské půdy s ohledem na další vývoj vnitrostátního i mezinárodního výzkumu; smluvní strany plánují uskutečnění společných výzkumných činností.

Článek 23

Vzdělávání a poskytování informací

- (1) Smluvní strany podporují počáteční a celoživotní vzdělávání a poskytování informací veřejnosti o cílech, opatřeních a provádění tohoto protokolu.
- (2) Smluvním stranám se doporučuje zahrnout do odborného vzdělávání v profesích přímo i nepřímo souvisejících s cestovním ruchem znalosti o přírodě a životním prostředí. Tak by se mohly realizovat originální vzdělávací programy spojující v sobě cestovní ruch a životní prostředí. Například:

– „organizátor akcí v přírodě“,

- „pracovník odpovědný za kvalitu letoviska“,
- „asistenti pro turisty se zdravotním postižením“.

Kapitola IV

Provádění, kontrola a hodnocení

Článek 24

Provádění

Smluvní strany se zavazují, že budou dbát na provádění tohoto protokolu tím, že v rámci stávajícího institucionálního uspořádání přijmou veškerá vhodná opatření.

Článek 25

Kontrola plnění povinností

- (1) Smluvní strany podávají stálému výboru pravidelné zprávy o opatřeních přijatých na základě tohoto protokolu. Zprávy se rovněž týkají otázky účinnosti přijatých opatření. Alpská konference stanoví pravidelnost zpráv.
- (2) Stálý výbor tyto zprávy přezkoumá s cílem ověřit, zda smluvní strany splnily své povinnosti vyplývající z tohoto protokolu. Může si rovněž od příslušných smluvních stran vyžádat doplňující informace nebo využít jiných informačních zdrojů.
- (3) Stálý výbor vypracuje pro Alpskou konferenci zprávu o tom, jak smluvní strany plní své povinnosti vyplývající z tohoto protokolu.
- (4) Alpská konference se s touto zprávou seznámí. Pokud zjistí, že některé povinnosti nebyly splněny, může přijmout doporučení.

Článek 26

Hodnocení účinnosti ustanovení

- (1) Smluvní strany pravidelně přezkoumávají a hodnotí účinnost ustanovení tohoto protokolu. Ukáže-li se to pro splnění cílů nezbytné, přistoupí k přijetí vhodných změn tohoto protokolu.
- (2) V rámci stávajícího institucionálního uspořádání jsou do tohoto hodnocení zapojeny územní samosprávné celky. Hodnocení je možné konzultovat s nevládními organizacemi činnými v této oblasti.

Kapitola V

Závěrečná ustanovení

Článek 27

Souvislost mezi Alpskou úmluvou a protokolem

- (1) Tento protokol je protokolem k Alpské úmluvě ve smyslu článku 2 a ostatních souvisejících článků úmluvy.
- (2) Smluvní stranou tohoto protokolu se nemůže stát nikdo, kdo není smluvní stranou Alpské úmluvy. Vypovězení Alpské úmluvy znamená zároveň i vypovězení tohoto protokolu.
- (3) Při jednání Alpské konference o otázkách týkajících se tohoto protokolu mohou hlasovat pouze smluvní strany tohoto protokolu.

Článek 28

Podpis a ratifikace

- (1) Tento protokol je otevřen k podpisu signatářských států Alpské úmluvy a Evropského společenství ke dni 16. října 1998 a v případě Rakouské republiky jakožto deponitáře ke dni 16. listopadu 1998.
- (2) Tento protokol vstupuje v platnost pro smluvní strany, které vyjádřily svůj souhlas být vázány protokolem, tři měsíce po dni, k němuž tři státy předložily listiny o ratifikaci, přijetí nebo schválení.
- (3) Pro smluvní strany, které svůj souhlas být vázány protokolem vyjádří později, vstupuje protokol v platnost tři měsíce po dni uložení listin o ratifikaci, přijetí nebo schválení. Po vstupu v platnost novely protokolu se každá nová smluvní strana tohoto protokolu stává smluvní stranou protokolu v pozměněném znění.

Článek 29

Oznámení

Depozitář oznámí každému státu uvedenému v preambuli a Evropskému společenství tyto informace týkající se tohoto protokolu:

- a) každý podpis,
- b) uložení jakýchkoli listin o ratifikaci, přijetí nebo schválení,
- c) každé datum vstupu v platnost,

- d) každé prohlášení učiněné smluvní nebo signatářskou stranou,
- e) každé vypovězení oznámené jednou ze smluvních stran a datum, ke kterému nabývá účinku.

Na důkaz toho připojili níže podepsaní a za tímto účelem řádně zplnomocnění zástupci k tomuto protokolu své podpisy.

V Bledu dne 16. října 1998, ve francouzském, německém, italském a slovinském jazyce, přičemž všechna čtyři jazyková znění mají stejnou platnost; původní znění je uloženo v Rakouském státním archivu. Depozitář zašle ověřený opis každému signatářskému státu.

PŘÍLOHA II

Evropské společenství potvrzuje svá prohlášení a svou výhradu k protokolům, které učinilo při jejich podpisu.

PROHLÁŠENÍ JMÉNEM EVROPSKÉHO SPOLEČENSTVÍ

PROHLÁŠENÍ EVROPSKÉHO SPOLEČENSTVÍ K ČL. 12 ODS. 3 PROTOKOLU O OCHRANĚ PŮDY K ALPSKÉ ÚMLUVĚ

Evropské společenství zdůrazňuje, že čl. 12 odst. 3 Protokolu o ochraně půdy by se měl vykládat v souladu s platnými právními předpisy Evropského společenství a zejména se směrnicí Rady 86/278/ES ze dne 12. června 1986 o ochraně životního prostředí a zejména půdy při používání kalů z čistíren odpadních vod v zemědělství²¹. Evropské společenství je toho názoru, že kal z čistíren odpadních vod může být cennou zemědělskou surovinou a v zemědělství jej lze používat, je-li využíván správně. Kal z čistíren odpadních vod lze používat v případech, kdy je to prospěšné pro půdu nebo pro výživu rostlin a zemědělských plodin. Jeho použití nesmí zhoršit kvalitu půdy a zemědělských produktů, jak je uvedeno v 7. bodě odůvodnění uvedené směrnice, a nesmí rovněž mít škodlivě účinky na člověka (přímé nebo nepřímé vlivy na lidské zdraví), zvířata, rostliny a životní prostředí, jak je uvedeno v 5. bodě odůvodnění a článku 1 uvedené směrnice.

PROHLÁŠENÍ EVROPSKÉHO SPOLEČENSTVÍ K ČL. 17 ODS. 2 PROTOKOLU O OCHRANĚ PŮDY K ALPSKÉ ÚMLUVĚ

Ustanovení čl. 17 odst. 2 Protokolu o ochraně půdy by se mělo vykládat v souladu s právními předpisy Evropského společenství, a sice tak, aby bylo zajištěno, že budou vypracovány a provedeny plány nakládání s odpady spočívající v předběžné úpravě, zpracování a likvidaci odpadů a zbytkových látek, aby se vyloučilo zamoření půdy a zajistila slučitelnost nejen se životním prostředím, ale i se zdravím člověka.

PROHLÁŠENÍ EVROPSKÉHO SPOLEČENSTVÍ K ČL. 19 ODS. 2 A ČL. 21 ODS. 2 PROTOKOLU O OCHRANĚ PŮDY K ALPSKÉ ÚMLUVĚ

Co se týče čl. 19 odst. 2 a čl. 21 odst. 2 Protokolu o ochraně půdy, měl by být společný pozorovací systém případně slučitelný s globální soustavou systémů pozorování Země (GEOSS) a měla by v něm být zohledněna databáze, kterou vytvořily členské státy v souladu s právními předpisy Evropského společenství o pozorování, sběru dat a metadatech.

²¹ Úř. věst. L 181, 4.7.1986, s. 6nn.

VÝHRADA EVROPSKÉHO SPOLEČENSTVÍ

VÝHRADA EVROPSKÉHO SPOLEČENSTVÍ K ČLÁNKU 9 PROTOKOLU O ENERGII K ALPSKÉ ÚMLUVĚ

Článek 9 Protokolu o energii se týká otázek jaderné energie. Co se týče Evropského společenství, až dosud se požadavky uvedenými v článku 9 zabývala Smlouva o založení Evropského společenství pro atomovou energii (EURATOM). Rozhodnutí, jímž byla Alpská úmluva ratifikována, nevycházelo ze Smlouvy EURATOM, ale výhradně ze Smlouvy o ES. Rozhodnutí o zmocnění k ratifikaci protokolu bude mít též právní základ. V důsledku toho nebude Evropské společenství vázáno článkem 9 Protokolu o energii, až pro ně tento protokol vstoupí v platnost.